

(א) [סוכה טו, ג] חולין קלד: הוריות טו. [מסכתא פ"א ה"ו], א יבמות פא, (ד) [גירי עיי רב יוסף], (ס) [גירי עיי עד], א [ג"ל וקב וכו' בערוך], ו [גדה לה:], ח [ג"ל שפסק],

תורה אור השלם

1. והבהו הגדול מאהו אשר יצק על ראשו שמן המשחה ומלא את דוד ללבש את הבגדים את ראשו לא יפרע ובגדי לא יפרע: ויקרא כא י

הגהות הב"ח

(א) גמ' ושכר הגפת דלמות לא שקיל משמיט עשרה: (ב) רש"י ד"ה לענין כי נמלאו כולן בזהו בחילוקת וכן גדול: (ג) ד"ה וקורין לפניו כל שבעת הימים בסדר היום בפ' אחרי מות הס"ד:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ת"ר) וז' חולין לו נמלאו וכל מניי מאלו תלמי: [ב] שם המלאין ליה טומאה. ג"כ והב' מלה נון ק"י"א מלה בכל מניי מאלו. (ו) וי"א צ"ל פ"ב דזכים מתני' ב' ובפ"י ה"ש:)

תום' ישנים

ר"ב אמר ביה רבי ב"י. וא"ת אפי' דמוקי רשא כדנן ויפסק רבי ומוקי מניעמא כדנן כדנן כדנן ד"ה יהודה ודנן, ולוקמה במשמר המתעבב כדנן וכולה כדנן. וי"ל דמילתא דלא שכיחא היא. ור"ב לא ניהא ליה לאפלוני דנן רבי דהא, אלא כדנן ליה דמילתא דלית ליה עמלא כדנן כדנן כדנן שנת [בבא בתרא קמג, א] גבי אבולי ואלטריטי, ובעבודת סוכים [ג] כן במעשה [דקמיעה ב] שולש שנת כל נכסיו לר"ע. מרתא בת ביייתום. אלמנה עשירה היתה וקידשה יהושע קודם שנתמה ואח"כ נתמה ליהוה כהן [גדול], כדאמרינן ביימות [פא, א] עד לאוקמייה יהושע בן גמלא. ואע"פ ששמו היה כדאשכחן לקמן [ג, א] עשה שני גורלות של אשכנזי על זה וזמירין אותו לשבח, ואמרינן כפי לא יחפור [בבא בתרא פא, א] מתקמ' יהושע בן גמלא ואלין מ"מ היו בעלי מרה ומשובן ממנו ורואין ליומנתו יותר. פ"ר נבי ע"ה חטא אר"י. וא"ת איכא פ"ר מוסף דעל חטא לא חתי. י"ל דבמנינתו קמי פריס, ופ"ר חטא הוא כגלגל. לא מאכא ויא' משה. ואע"ג שכהן של אב אסור לשמות יין, [הכא חירין] אחר עבודה כשהוא לישן, ולא כפי ריבוי שפירס דבשעה בשאר משקין דלאו יין קאמר, דהא אסור משכרין נמי אסורי, כגון דבש וחלב ודבילה קעילית. אין מאכילין אותו אב"י. ונכח גרסין חגב"י, מינה אמאי לא מטיב בבגדו גדול. י"ל דלא התמירו בו כל כך. וא"ת אמאי לא הכיילוהו לזב, והלא לא ממלא בלואם. י"ל דמכל מקום מיהא קמרא אפילו בלואם כדמתן במסכת וזכ"ס [פ"ב מ"ב] ונגדה כפי' בנות סומים [א, א].

שבעת ימים פרק ראשון יומא

יח.

**עין משפט
נר מצוה**

פד א ב מ"י פ"א מהל'
עבודת יוה"כ הלכה ה:
פה ג שס הלכה ו:
פו ד מ"י פ"ה מהלכות
כלי המקדש הלכה ח:
פז ה מ"י פ"א מהלכות
עבודת יוה"כ הלכה ו:
פח ו מ"י פ"ב מהלכות
ממוסרי כפרה הלכה ג:

מוסף רש"י

הגפת דלתות. סגינת דלמות (נד"ס טו):

ריבוי חגנאל

וארבע או חמש דקתי הכי קאמר, אי לרבנן חמש, אי לר' יהודה ארבע, אי לרבנן דאמרו שכר הגפת דלתות ליכא, י"ב חלות כולן בעי למיפלג, פוחתיין מן החצי אחת נשארו י"א חלות. גבאי הוא לו ליטול חצי חלה, מעשר בעי למיפלג, הלכך נוטל חמש מן העשר. אי לר' יהודה דתני בסוף מסכת סוכה הנכנס נוטל ד' והיוצא נוטל חמש. ואוקימנא הני תרי יתירי שכר הגפת דלתות, פ"י כיון שמשמרה הראשונה פתחה בשירת שבט ויצאה אחר חצי היום ומשמרה הנכנסת [מגיפה] השערים שפתחה אותה היוצאת, נוטלת בשכר ב' חלות, נשארו נוטל ד' ואילו כולן נוטלין (ד) [ששה]. רבא אמר כולה ר' היא. ור' סבר לה כר' יהודה דאמר הנכנס נוטל שבע כר'. אי הכי אמאי ארבע הא ר' הוא דאמר פלגא שקיל חמש בעי למשקל. ושנינן כדאיכא משמר [המתעבב] משמר הנכנס שתיים בשכר הגפת דלתות אחרות, כדתנן בסוף סוכה והמתעבב נוטל שתיים. נשארו ד' שקיל החצי ארבע משמוה. ואם אין שם משמר המתעבב נוטל משמר הנכנס שתיים שכר הגפת דלתות נשארו עשר חלות [ביטל] [נוטל] חצוי חמש. אי הכי כי רבי סבר פעמים נוטל חמש ופעמים נוטל ארבע אמאי תני לעולם חמש ועלתה בקושיא. ומסורין לו זקנים מוקיני ב"ד כר'. במקדש ראשון לא היו מעמידין כהן גדול אלא מי שהוא גדול מכולן בכח בניו בעושר ובחכמה וכו'. ובמקדש שני היה משחיד ונכנס אפי' אם אין בו המדות הללו. לפיכך היו צריכין לבחוננו, אם יודע או לאו. פירוש דיאלא כגון ממונה במכס ועל הנכנסין והיוצאין והנושאין ונותנין, ואם בא אדם להסתיר קרובו יודע בו ואינו יכול לגנוב דעתו. וכן א' בענין הממונים באכילת הפסח בסוף פ"י כיצד צולין והאי דרגש בהו דיאלא. כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל כר' תניא יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו כר'. ת"ר זב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזיבור.

ומאי ארבע או חמש. מתי ארבע ומתי חמש: לרבנן. דפליגי עליה דר' יהודה בפרק החליל (סוכה דף טו). ואמרי משמר היוצא נוטל שש ומשמר הנכנס נוטל שש חלות ושכר הגפת דלתות לא שקיל משמר הנכנס נמלאו כולן בזהו ע"ש שמיין ומשנים עשר צעי מיפלג ומחלה שלם אינו נוטל צעיר חדה מפלגא חמש שקיל: לר' יהודה דאמר נכנס נוטל שש חלות ושכר שהוא מגיף למוצאי שבת דלמות העורה וחיל והיכל ולשכות שפתחו שחרית משמר שינא לו מעשר צעי מיפלג שאין השמים בזהו במחלוקת כי שכרם הו': צעיר חדה מפלגא. דעשר ושקיל ארבע: כולה רבי היא. דאמר פלגא שקיל: וסבר לה כרבי יהודה. לאין השמים מתחלקות לעולם: אלא מאי ארבע הא חמש צעי למישקל לא קשיא הא דאיכא משמר המתעבב וכו'. פעמים שיום טוב חל בשני בשבת ויש משמר מקדים וזה מערז שבת ומתעבב עד הרגל של המשמרות בזהו צעיר או פעמים שמוצאי יום טוב ערז שבת המשמרות הולכות למקומם צערי שבת ויש משמר שמתעבב שם עד מוצאי שבת ותנן במסכת סוכה (דף נה:): שבת שבתוך הרגל היו כל המשמרות שוות בחילוק לחם הפנים וכו' י"ע הסמוך לשבת בין מלפניה שאין יכולים לשוב בשבת למקומן בין מלאחריה שעל כרחן הן מקדימין לזה מע"ש היו כל המשמרות שוות בחילוק לחם הפנים ששרי על כרחן שוהין שם והרי היא כשבת שבתוך הרגל חל יום אחד להפסיק ביניהם או מלפניה כגון סבלה המועד שחמשי בשבת או מאחריה שהתחיל המועד בשני בשבת לא היה להם להקדים לזה מלפני השבת אינן שוות אלא משמר המתעבב בשבת בין שהוא משמר אחד בין שהוא משמרות הרבה נוטל שתי חלות והשאר מתחלקות למשמר היוצא ונכנס שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל אלעזר בן פנחס אומר משום רבי יהודה בן בתירא אין מאכילין אותו לא חגב"י ולא גב"ם ולא כל דברים המביאין לידי טומאה [ב] לא חגב"י לא חלב ולא גבינה ולא ביצה ולא י"ן ולא גב"ם מי גריסין של פול ובשר שמן ומריים ולא כל דברים המביאין לידי טומאה לאתווי מאי לאתווי הא דת"ר חמשה דברים מביאים את האדם לידי טומאה ואלו הן השום והשחלים

ומאי ארבע או חמש לרבנן דאמרי (ב) נכנס נוטל שש ויוצא נוטל שש ושכר הגפת דלתות לא (ב) משתים עשרה בעי מיפלג בעיר הדא מפלגא חמש שקיל לר' יהודה דאמר נכנס נוטל שבע שתיים בשכר הגפת דלתות ויוצא נוטל חמש מעשר בעי מיפלג בעיר הדא מפלגא ושקיל ארבע רבא אמר כולה רבי היא וסבר לה כר' יהודה ואלא מאי ארבע הא חמש בעי למשקל לא קשיא הא דאיכא משמר המתעבב הא דליכא משמר המתעבב אי איכא משמר המתעבב משמנה בעי למפלג ושקיל ארבע אי ליכא משמר המתעבב מעשר בעי למפלג ושקיל חמש אי הכי מאי רבי אומר לעולם חמש קשיא: מתני' מסור לו זקנים מוקני בית דין וקורין לפניו בסדר היום ואמריים לו אישי כהן גדול קרא אתה כפך שמא שכחת או שמא לא למדת יערב יום כפורים שחרית מעמידין אותו בשער מזרח ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה יכל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל ומשתה ערב יוה"כ עם השיכה לא היו מניחין אותו לאכול הרבה מפני שהמאכל מביא את השינה: גמ' בשלמא שמא שכח לחיי אלא שמא לא למד מי מוקמינן כי האי גוונא (ג) והתניא והכהן הגדול מאחיו ושיהא גדול מאחיו בכח בניו בחכמה ובעושר אחרים אומרים מגין שאם אין לו שאחיו הכהנים מגדלין אותו ת"ל והכהן הגדול מאחיו גדלהו משל אחיו אמר רב יוסף לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני (ד) דאמר ר' אסי תרקבא דדינרי עיילא ליה מרתא בת בייתום לינאי מלכא (ה) על דאוקמה ליהושע בן גמלא בכהני רבירבי: ערב יום הכפורים שחרית וכו': תנא אף השעירים ותנא דידן מאי טעמא לא תנא שעירים כיון דעל חטא קא אתו חלשא דעתיה אי הכי פר נמי על חטא הוא דאתי פר כיון דעליו ועל אחיו הכהנים הוא דאתי באחיו הכהנים אי איכא איניש דאית ביה מילתא מידע ידע ליה ומהדר ליה בתשובה ככולהו ישראל לא ידע אמר רבינא היינו דאמרי אינשי אי בר אחתיך דיילא הוי חזי בשוקא קמיה לא תחליף: כל שבעת הימים לא היו מונעין וכו': תניא רבי יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו אמרו לו כל שכן שאתה מביא לידי חימום תניא סומכוס אמר משום ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל אלעזר בן פנחס אומר משום רבי יהודה בן בתירא אין מאכילין אותו לא חגב"י ולא גב"ם ולא כל דברים המביאין לידי טומאה [ב] לא חגב"י לא חלב ולא גבינה ולא ביצה ולא י"ן ולא גב"ם מי גריסין של פול ובשר שמן ומריים ולא כל דברים המביאין לידי טומאה לאתווי מאי לאתווי הא דת"ר חמשה דברים מביאים את האדם לידי טומאה ואלו הן השום והשחלים

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו אכילה שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל אלעזר בן פנחס אומר משום רבי יהודה בן בתירא אין מאכילין אותו לא חגב"י ולא גב"ם ולא כל דברים המביאין לידי טומאה [ב] לא חגב"י לא חלב ולא גבינה ולא ביצה ולא י"ן ולא גב"ם מי גריסין של פול ובשר שמן ומריים ולא כל דברים המביאין לידי טומאה לאתווי מאי לאתווי הא דת"ר חמשה דברים מביאים את האדם לידי טומאה ואלו הן השום והשחלים

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו אכילה שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזיבור.

השחלים

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו אכילה שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזיבור.

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו אכילה שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזיבור.

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו אכילה שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזיבור.

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו אכילה שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזיבור.

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו אכילה שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזיבור.

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו אכילה שזמנו קצוה לאותה שבת: אי הכי דמניעמא רבי היא מאי לעולם חמש: מתני' איש. דלוי: (א) קורין לפניו בסדר היום. פרשת אחרי מות וכן כל שבעת הימים: שיהא מכיר. מתני' ממצוה משה ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא י"ן לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא י"ן ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא י"ן ישן ויש אומרים אף לא י"ן לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן י"ב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזיבור.